

SVERIGES AMBASSAD

Tokyo

Frida Jansson

+81 (0)3 5562 5067

frida.jansson@foreign.ministry.se

Hållbara städer i Japan

Beställning från Delegationen för hållbara städer 2009-03-06

- Två nationella program för modellstäder – en driven av premiärministerns kansli, en driven av miljöministeriet. Dock inga större pengar knutna till något av programmen.
- Inget nationellt program för främjande av miljöteknikexport kopplat till hållbara städer.
- Framgångsrikt svensk-japanskt samarbete pågår redan, och planeras fortsätta.
- Inga japanska exempel jämförbara med Hammarby Sjöstad eller Gårdsten.

Utvecklingstendenser, nationella program och prioriteringar

Dåvarande premiärminister Yasuo Fukuda lanserade i januari 2008 ett initiativ för japanska modellstäder på hållbarhetsområdet – ”Eco Model Cities for a Low Carbon Society”. Initiativet har förts vidare av påföljande premiärministrar, och till dags dato har 13 städer¹ utsetts till förebilder för minskning av koldioxidutsläppen i stadsmiljö. För att bli modellstad måste städerna uppfylla sätta upp mål för utsläppsminskningar på lång (minst 50% till 2050) och medellång sikt.

Varje modellstad skall lägga fram en plan för utsläppsminskningar – dessa skall enligt miljöministeriet presenteras inom kort, efter godkännande av

---

¹ Yokohama, Kitakyushu, Toyama, Obihiro, Shimokawa, Minamata, Kyoto, Sakai, Iida, Toyota, Yusuhara, Miyakojima, Chiyoda-ku (stadsdel i Tokyo)

premiärministerns kansli, Cabinet Office. Det finns dock ingen budget kopplad till detta initiativ (bortsett från vissa aktiviteter inom internationell samverkan – se vidare under japansk-svenskt samarbete nedan), utan modellstäderna måste som alla andra ansöka om pengar för specifika projekt hos olika ministerier (t.ex. MLIT för transport- och infrastrukturprojekt, METI för vissa energiprojekt). Planer finns på att försöka skapa en asiatisk version av initiativet.

Utöver projektet ovan kopplat till Cabinet Office har miljöministeriet under 2008 utsett 25 städer till ”low-carbon cities”. 10 nya städer kommer att utses under 2009, och miljöministeriet tillhandahåller medel för att dessa städer skall kunna upprätta handlingsplaner. En mindre summa skall också finnas för att bidra till reella projekt i dessa städer.

Sedan 2008 skall samtliga städer och prefekturer med mer än 200 000 invånare också upprätta en handlingsplan för minskade utsläpp av växthusgaser. Det finns ingen bortre gräns för när detta skall ske, men miljöministeriet kommer att presentera en manual för arbetet i maj. MLIT (Ministry for Land, Infrastructure and Transport) arbetar parallellt på en manual för hur klimatrelaterade frågor skall kunna integreras i stadsplanering.

Trots att det även i Japan talas mycket om miljöteknikexport, finns det i dagsläget ingen sammanhållen strategi ens på ett övergripande plan, än mindre med koppling till hållbara städer.

Intressanta exempel på nyproduktion eller ombyggnationer

Det finns inga japanska exempel som riktigt förtjänar att jämföras med Hammarby Sjöstad eller Gårdsten, men från miljöministeriets sida pekar man på följande städer/samhällen:

Kitakyushu: Kitakyushu är en gammal industristad som var svårt förorenad på 1960-talet. Efter aktiva insatser under 70- och 80-talen förändrades situationen radikalt till det bättre, och staden profilerar sig nu mot miljölösningar. Staden har utlovat en minskning av sina utsläpp med 30% till 2030 och med 50-60% till 2050. Genom insatser i övriga Asien skall stadens utsläpp minska med 150%. Just internationellt samarbete (framförallt med

Asien, men även med t.ex. Malmö, se vidare nedan) är en av hörnstenarna i Kitakyushus miljöarbete.²

Yusuhara, Kuzumaki: Yusuhara och Kuzumaki är två mindre samhällen med runt 5 000 respektive 8 000 invånare. De har båda på egen hand (genom ett stort antal beviljade projektansökningar till olika ministerier) blivit ett slags modellsamhällen på hållbarhetsområdet, som enligt miljöministeriet formligen invaderas av (framförallt japanska) besökare. Även om det – återigen enligt miljöministeriet – anses en viss trötthet över antalet besökare finns inga planer på att ta betalt för besöken. Kuzumaki genererade 2007 el genom förnybar energi (främst vind- och solkraft) som täckte 161% av elkonsumention, efter investeringar (offentliga och privata) på runt 50 miljoner USD (6 000 USD/invånare).³

Japansk-svenskt samarbete

Det japansk-svenska samarbetet kring hållbara städer inleddes med ett symposium i samband med statsminister Reinfeldts och miljöminister Carlgrens besök i Tokyo i april 2008. Den nuvarande japanske miljöministern, Saito, har vid bilaterala samtal med Carlgren framfört att Japan vill se en uppföljning av detta symposium. Möjligen kan detta ske i slutet av 2009 eller början av 2010.

Malmö deltog i ovanstående symposium, och blev därefter inbjudet att delta i ett program anordnat av Cabinet Office för att stödja de japanska modellstäderna (se ovan). Tre internationella städer (Malmö, Freiburg i Tyskland och Portland i USA) inbjöds i december 2008 till ett seminarium i Kitakyushu för att dela med sig av sina erfarenheter på hållbarhetsområdet⁴. Liknande seminarier skall enligt ansvarig generaldirektör vid Cabinet Office arrangeras årligen, under 2009 i Yokohama. Malmö har även deltagit i ett separat seminarium i Kitakyushu i november 2008, anordnat av ambassaden i samarbete med Kitakyushu stad.

Utöver ovanstående har ambassaden även arrangerat ett seminarium på japanska nordön Hokkaido om ”low-energy housing”.

² För vidare information, se

http://www.city.kitakyushu.jp/pcp_portal/contents?CONTENTS_ID=18817

³ Internetsidor enbart på japanska: <http://www.town.yusuhara.kochi.jp/> och <http://www.town.kuzumaki.iwate.jp/index.php>

⁴ För mer information och dokument från seminariet:

<http://www.kantei.go.jp/jp/singi/tiiki/kankyo/seminar2008/index.html>